

Sygnatura akt II C 627/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodnicząca: S.S.O. Barbara Kubasik

Protokolant: Marta Gabara

po rozpoznaniu w dniu 1 września 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko (...) S.A. w W.

o podwyższenie renty

1. podwyższa powodowi M. D. wypłacaną przez pozwanego (...) S.A. w W. rentę orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 maja 2005 roku (sygnatura akt II C 920/04) – punkt 1d wyroku - z kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie:

a) za okres od dnia 1 maja 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku do kwoty po 2313,38 (dwa tysiące trzysta trzynaście złotych trzydzieści osiem groszy) miesięcznie,

b) za okres od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku do kwoty po 2435,44 (dwa tysiące czterysta trzydzieści pięć złotych czterdzieści cztery grosze) miesięcznie,

c) za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku i na przyszłość do kwoty po 2520,35 (dwa tysiące pięćset dwadzieścia złotych trzydzieści pięć groszy) miesięcznie, wszystkie kwoty płatne do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z kwot,

1. podwyższa powodowi M. D. wypłacaną przez pozwanego (...) S.A. w W. rentę orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 maja 2005 roku (sygnatura akt II C 920/04) – punkt 1c wyroku - z kwoty po 187 (sto osiemdziesiąt siedem) złotych miesięcznie do kwoty po 695 (sześćset dziewięćdziesiąt pięć) złotych miesięcznie za okres od dnia 1 maja 2010 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku i na przyszłość, płatną do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z kwot,

2. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. D. kwotę 3617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

3. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 3932 (trzy tysiące dziewięćset trzydzieści dwa) złote tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwotę 2270, 31 (dwa tysiące dwieście siedemdziesiąt złotych trzydzieści jeden groszy) tytułem zwrotu wydatków.

Sygn. akt II C 627/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 kwietnia 2013r., skierowanym przeciwko (...) S.A. Oddziałowi w Ł., powód M. D. wniósł o:

- 1/ podwyższenie wypłacanej u przez pozwanego renty wyrównawczej do kwoty 2.313,38 zł miesięcznie, tj. o kwotę 1.605,38 zł miesięcznie za okres od dnia 1 maja 2010 roku do 31 grudnia 2010 r.,
- 2/ podwyższenie wypłacanej przez pozwanego renty wyrównawczej do kwoty 2.435,44 zł miesięcznie, tj. o kwotę 1.727,44 zł miesięcznie za okres od dnia 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 r.,
- 3/ podwyższenie wypłacanej przez pozwanego renty wyrównawczej do kwoty 2.520,35 zł miesięcznie, tj. o kwotę 1.812,35 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 stycznia 2012 roku do 30 kwietnia 2013 r.,
- 4/ podwyższenie wypłacanej przez pozwanego renty wyrównawczej do kwoty 2.520,35 zł miesięcznie, tj. o kwotę 1.812,35 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 kwietnia 2013 roku i na przyszłość płatnej do 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu,
- 5/ podwyższenie powodowi wypłacanej przez pozwanego renty z tytułu zwiększonych potrzeb do kwoty 695 zł miesięcznie tj. o kwotę 485 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 maja 2010 roku do 30 kwietnia 2013 r. i na przyszłość płatnej do 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu,
- 6/ zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych. /pозew – k. 3 – 7 odw./.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa pełnomocnika będącego radcą prawnym wraz z opłatą od pełnomocnictwa.

Jak wynika z uzasadnienia pozwu, na skutek wniosku pełnomocnika powoda z dnia 2 marca 2010 r. o przyznanie w miejsce wypłacanej renty z tytułu zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość renty wyrównawczej oraz wniosku o podwyższenie renty z tytułu zwiększonych potrzeb, strona pozwana począwszy od dnia 1 marca 2010 r. i na przyszłość ustaliła wysokość renty uzupełniającej na kwotę 708 zł miesięcznie, natomiast renty z tytułu zwiększonych potrzeb na kwotę 210 zł miesięcznie, płatnych kwartalnie. Pozwany wskazał, iż wobec braku dokumentacji poświadczającej wzrost kosztów ponoszonych przez powoda w związku z leczeniem przeliczenia renty dokonano w oparciu o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Odnośnie roszczenia dotyczącego uwzględnienia w rencie na zwiększone potrzeby opieki osób trzecich, pozwany wskazał, że zgodnie z ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy w Łodzi w toku postępowania o sygn. II C 920/04 M. D. od maja 2004 r. nie wymaga opieki osób trzecich.

Nadto, stosownie do wniosku pełnomocnika powoda z dnia 2 marca 2010r., strona pozwana dokonała również przekwalifikowania renty z tytułu zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość na rentę uzupełniającą. Wobec faktu, iż powód w 2003 r. został przyjęty na studia wyższe do Akademii (...) w K., Filia w P. - kierunek pedagogika, studia dzienne 5 - letnie, strona pozwana przyjęła, że gdyby do wypadku nie doszło poszkodowany ukończyłby naukę i podjął zatrudnienie jako nauczyciel. W takiej sytuacji pozwany dokonał przeliczenia należnej powodowi renty w oparciu o rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za prace w dniu wolnym od pracy. Ostateczna kwota renty wyrównawczej ustalona na poziomie 708 zł miesięcznie, uwzględniała kwoty wypłacane powodowi przez ZUS z tytułu renty socjalnej. /odpowiedź na pozew – k. 60 – 63/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 czerwca 2003r. na trasie K.-K. podczas postoju tirów należących do Przedsiębiorstwa (...) (...) w P. eksplodowała opona w naczepie, w wyniku czego powód M. D. doznał urazu lewej gałki ocznej.

Właściciel pojazdu D. D. posiadał zawartą z P.Z.U. S.A. Oddział (...) w P. umowę ubezpieczenia w zakresie OC. /okoliczności bezsporne, uzasadnienie wyroku w sprawie II C 920/04 – k. 32 – 33/.

W dniach od 27 czerwca 2003r. do dnia 29 lipca 2003r. powód był hospitalizowany na Oddziale Chorób Oczu (...) Akademii Medycznej w S. (dowód: dokumentacja medyczna powoda dołączona do akt sprawy).

Przeprowadzone badania kliniczne i dodatkowe pozwoliły na ustalenie następującego rozpoznania końcowego: stan po urazie gałki ocznej lewej, oderwanie tęczówki, pęknięcie naczyńówki, retinopatia pourazowa, wylew krwi do ciała szklistego, nadwzroczność obu oczu, niedowidzenie oka prawego. Wykonany radiogram czaszki nie wykazał zmian pourazowych kości pokrywy czaszki ani części kostnych oczodołu lewego /okoliczności bezsporne, uzasadnienie wyroku w sprawie II C 920/04 – k. 32 – 33/.

Na mocy wyroku z dnia 27 maja 2005 roku wydanego przez Sąd Okręgowy Łodzi II Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt II C 920/04 (...) S.A. Oddział w Ł. wypłacał na rzecz powoda rentę na zwiększone potrzeby w kwotach po 187 zł miesięcznie płatną do 10-tego każdego miesiąca oraz rentę z powodu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość po 500 zł miesięcznie, płatną do dnia 10-tego każdego miesiąca. W punkcie 3 ww wyroku z dnia 27 maja 2005 roku Sąd ustalił, że (...) S.A. (...) w Ł. będzie ponosił odpowiedzialność za skutki, które mogą ujawnić się w przyszłości na zdrowiu M. D. w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 27 czerwca 2003 r. /wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27.05.2005r. w sprawie II C 920/04 – k. 29 – 30/.

Rentę począwszy od dnia 1 maja 2004r. i na przyszłość w kwocie po 187 zł miesięcznie Sąd obliczył, przyjmując, iż:

w skali roku powód wydaje:

- na lekarstwa 600 zł (50 zł x 12 miesięcy),
- na wizyty u prof. W. R. 240 zł (2 wizyty po 120 zł),
- na dojazd na te wizyty 200 zł (2 x 100 zł),
- na wizyty u dr C. 300 zł (6 x 50 zł),
- na szkła korekcyjne i oprawki 900zł (2 x 450 zł), łącznie 2.240 zł.

Zatem średni koszt leczenia powoda w skali miesiąca to około 187zł.

Ponad zasądzone kwoty, Sąd oddalił powództwo jako bezzasadne.

Za nieuzasadnione Sąd uznał żądanie renty na zwiększone potrzeby w zakresie opieki osób trzecich od maja 2004r.

W związku z tym, że renta na zwiększone potrzeby od maja 2004r. obejmuje wszystkie wydatki związane z leczeniem powoda, za bezzasadne Sąd uznał żądanie zasądzenia obok tej renty, zwrotu wydatków poniesionych przez powoda w okresie od 1 maja 2004r. a mianowicie kwoty 120zł za wizytę u prof. W. R. w dniu 19 października 2004r., za okulary korekcyjne 159zł- faktura z dnia 23 lipca 2004r., za lekarstwa 68,98zł- faktura z dnia 7 lipca 2004r. Sąd wskazał, że gdyby zasądzono te kwoty, to powód dwukrotnie uzyskalby zwrot kosztów w tym zakresie, raz w ramach odszkodowania, raz w ramach już zasądzonej renty na zwiększone potrzeby, która przecież uwzględnia lekarstwa, wizyty u lekarza, zakup szkieł. O odsetkach ustawowych od kwot płatnych tytułem renty na zwiększone potrzeby Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 §1 k.c. mając na uwadze daty wymagalności poszczególnych kwot i zwłokę dłużnika w spełnieniu świadczenia.

Z racji tego, że powód utracił możliwość kontynuowania nauki na uczelni wyższej, tym samym stracił możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji i podwyższania poziomu wiedzy, co niewątpliwie będzie miało wpływ na jego przyszłe możliwości zarobkowe, Sąd zasądził tytułem renty z powodu zmniejszenia się widoków powodzenia na przyszłość, począwszy od dnia 1 maja 2004r. kwotę po 500 zł miesięcznie, płatną do dnia 10-ego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z kwot. Kwota ta została zasądzona w wysokości uwzględniającej również realne możliwości zarobkowe powoda, które powód na skutek wypadku utracił, a których pozwany w toku procesu skutecznie nie zakwestionował. /wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27.05.2005r. w sprawie II C 920/04 wraz z uzasadnieniem – k. 29 - 44/.

Na skutek wniosku pełnomocnika powoda z dnia 2 marca 2010 r. o przyznanie w miejsce wypłacanej renty z tytułu zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość renty wyrównawczej oraz wniosku o podwyższenie renty z tytułu zwiększonych potrzeb, strona pozwana począwszy od dnia 1 marca 2010 r. i na przyszłość ustaliła wysokość renty uzupełniającej na kwotę 708 zł miesięcznie, natomiast renty z tytułu zwiększonych potrzeb na kwotę 210 zł miesięcznie, płatnych kwartalnie. Wobec braku dokumentacji poświadczającej wzrost kosztów ponoszonych przez poszkodowanego w związku z leczeniem, przeliczenia renty dokonano w oparciu o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Strona pozwana dokonała również przekwalifikowania renty z tytułu zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość na rentę uzupełniającą. Wobec faktu, iż poszkodowany w 2003 r. został przyjęty na studia wyższe do Akademii (...) w K. Filia w P. - kierunek pedagogika, studia dzienne 5 - letnie, strona pozwana przyjęła, że gdyby do wypadku nie doszło poszkodowany ukończyłby naukę i podjął zatrudnienie jako nauczyciel. W tej sytuacji pozwany dokonał przeliczenia należnej renty w oparciu o rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za prace w dniu wolnym od pracy. Ostateczna kwota renty wyrównawczej ustalona na poziomie 708 zł miesięcznie, uwzględniała kwoty wypłacane powodowi przez ZUS z tytułu renty socjalnej. / okoliczności bezsporne/.

W zakresie narządu wzroku obecnie u powoda stwierdza się: ślepotę nieodwracalną oka lewego po urazie w 2003 r., niedowidzenie oka prawego znacznego stopnia do dali i bliży z powodu wrodzonej wady wzroku oraz jednooczność.

W stosunku do stanu z 2004 r. i 2005 r. w zakresie narządu wzroku u powoda nie nastąpiło istotne pogorszenie, uzasadniające zmianę orzekania. Istniejące parametry widzenia uzasadniają nadal **niezdolność całkowitą do jakiegokolwiek pracy z powodu stanu narządu wzroku**. Z punktu widzenia okulisty stan narządu wzroku wyklucza możliwość ubiegania się o prawo jazdy. Brak podstaw do orzeczenia niezdolności do samodzielnej egzystencji w życiu codziennym. /pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu okulistyki R. M. – k. 86/.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji ustawodawca określa jako niezdolność do wykonywania podstawowych czynności życiowych tzn. przyjmowanie pokarmów, korzystanie z toalety, utrzymanie higieny osobistej, poruszanie się po domu, załatwianie w/w potrzeb poza domem. Obecny stan narządu wzroku powoda wymaga pomocy osób trzecich przy korzystaniu z samochodu, załatwianiu spraw w urzędach, przy zakupach, przy niektórych pracach domowych jak gruntowne porządki, np. mycie okien.

Samodzielnie, poza domem powód może poruszać się z użyciem białej laski. Przed wypadkiem w dnia 27 czerwca 2003r. powód był osobą praktycznie jednooczną, posługiwał się tylko okiem lewym. Zakładając, że oko lewe przed wypadkiem w okularach miało pełną ostrość wzroku, zgodnie z przepisami, powód dopiero po ukończeniu 25 lat mógł ubiegać się o prawo jazdy kat. B. /pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu okulistyki R. M. – k. 124/.

W chwili obecnej powód nie stosuje żadnych leków do oczu. Kontrolne wizyty odbywają się raz w roku lub doraźnie. /pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu okulistyki R. M. – k. 86/.

Przy stabilnym stanie oka, kontrolne wizyty uzgodnione z lekarzem leczącym mogą być 1x w roku, w przypadku pogorszenia się stanu wzroku, wymagane jest badanie doraźnie. Kontrolne, planowane badania mogą być realizowane

w ramach świadczeń NFZ, zaś w przypadkach nagłych w ramach ostrego dyżuru. /pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu okulistyki R. M. – k. 166, k. 226/.

Z punktu widzenia kardiologa, u powoda obecnie stwierdza się: zespół WPW - stan po ablacji - III/2009 r., nadciśnienie tętnicze krwi miernego stopnia, otyłość III^(o) - BMI 40, zaburzenia gospodarki lipidowej. Krążenie wydolne. / pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu kardiologii S. O. – k. 144 – 145/.

Stan zdrowia związany z urazem wymagał leczenia powoda sterydami - preparatem „METYPRED” dawce 16 mg na dobę przez około 4 miesiące. Występujące u powoda zaburzenie gospodarki lipidowej jest chorobą samoistną występującą od wielu lat, która mu towarzyszy, jako prawdopodobnie zespół metaboliczny przy stwierdzonej od wielu lat otyłości. Otyłość tą stwierdzano już w czasie orzekania przez Powiatową Komisję Lekarską w dniu 12 marca 2001r. tj. dwa lata zdarzeniem. Terapia sterydowa czasami może wpłynąć na podwyższony poziom trójglicerydów jedynie w okresie tej terapii. Po zaprzestaniu terapii parametry te normalizują się. Zatem zaburzenia gospodarki lipidowej nie są związane z leczeniem po wypadku w dniu 27 czerwca 2003 roku.

Występujący u powoda częstoskurcz napadowy był spowodowany wrodzonymi zaburzeniami przewodzenia w mięśniu sercowym, tj. zespołem WPW- zespołem preekscytacji. W zespole WPW stwierdza się dodatkową drogę przewodzenia, przez którą okresowo następuje nieprawidłowy przebieg pobudzenia i skutkuje to objawami częstoskurczu. Jak wynika z karty informacyjnej leczenia szpitalnego (k. 26) w marca 2009 roku w Oddziale Kardiologii, badanie elektrofizjologiczne potwierdziło obecność nieprawidłowego szlaku dodatkowego lewostronnego bocznego. Po tym badaniu powód został zakwalifikowany do ablacji i drogi dodatkowej, którą wykonano w marcu 2009 roku i od tej pory nie udokumentowano występowania częstoskurczu. W tej w/w wadzie wrodzonej, objawy mogą występować w różnych przedziałach wiekowych. Podnoszone zaburzenia ze strony układu krążenia należy uznać za chorobę samoistną u powoda i nie mającą związku z wypadkiem z dnia 27 czerwca 2003 roku i następstwami leczenia tego wypadku. /pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu kardiologii S. O. – k. 144 – 145/.

Z punktu widzenia psychologa, u powoda występuje zespół stresu pourazowego. Nadto, obserwuje się afekt w większości lękowo-depresyjny oraz obniżone funkcjonowanie procesów poznawczych, które z dużym prawdopodobieństwem jest wynikiem uszkodzenia tkanki mózgowej. Ogólny obraz kliniczny funkcjonowania powoda sugeruje charakteropatję pourazową. Powód wykazał rzetelną postawę wobec badania - brak podstaw do wnioskowania o manipulowaniu wynikami w badaniu MMPI-2. /pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu psychologii E. B. – k. 204/.

U powoda **badaniem psychologicznym** stwierdzono deficyty w zakresie uczenia się werbalnego i pamięci oraz myślenia kategoryjnego. Uzyskane przez niego wyniki są niższe, niż oczekiwane i sugerują uszkodzenia czołowych części mózgu powoda. Badany w testach psychologicznych wykazywał, również obniżoną zdolność koncentracji uwagi. Te dysfunkcje oraz wynikające z organicznych zaburzeń osobowości- impulsywność, wybuchowość w reakcji na najdrobniejsze niepowodzenie, wskutek zaburzenie widzenia dyskwalifikują powoda do wykonywania zawodu ślusarza (ew. technika mechanika). /pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii S. S. – k. 239/.

Z punktu widzenia psychiatry, u powoda stwierdza się organiczne zaburzenia osobowości jako następstwo wypadku z dnia 27 czerwca 2014 roku. Jest to zaburzenie trwałe, nieodwracalne, mogące się pogłębiać. U M. D. występują, również objawy zespołu stresu pourazowego. To zaburzenie z upływem czasu będzie wygasło. Powód nie podjął dotychczas leczenia psychiatrycznego, ani zaleconej psychoterapii, nie można więc ocenić kosztów leczenia. / pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii S. S. – k. 239/.

Stwierdzone u M. D. zaburzenia psychiczne będące następstwem wypadku, nie umożliwiają mu samodzielnej egzystencji, chociaż w okresach nawracających dekompensacji depresyjno - lękowych, wymaga on nadzorowania i wsparcia ze strony innych osób. /pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii S. S. – k. 239/.

Powód ukończył szkołę zawodową, a następnie średnią w zawodzie ślusarz oraz technik budowy maszyn górniczych ze specjalnością skrawania. Do wypadku doszło w niedługim czasie po zdaniu przez powoda egzaminu dojrzałości. Powód

zamierzał kontynuować edukację na studiach wyższych. Po wypadku powód uczęszczał do szkoły informatycznej, którą ukończył w roku 2005. Z uwagi na wadę wzroku, zajęcia praktyczne były wykluczone. Powód liczył jednak na to, że jego sytuacja zdrowotna w przyszłości poprawi się i będzie mógł pracować w zawodzie informatyka. Mógł liczyć na wsparcie kolegów i nauczycieli, którzy stosowali wobec niego „taryfę ulgową”. Koledzy powtarzali z nim materiał, zabierali go do szkoły /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania - 00:13:19, 00:05:47 00:12:15, 00:16:31 /.

Po 2005r. powód poszukiwał pracy, jednakże bezowocnie. Nie mógł wykonywać pracy w wyuczonym zawodzie ślusarza - nie mógł spawać, wykonywać obróbki materiału, nie jest w stanie dostrzec mikroelementów. Ponadto, nie mógł pracować na maszynach CNC do obróbki skrawania metalowych mikroelementów. Z uwagi na specyfikę konstrukcji konkretnych urządzeń i zakres przygotowania w szkole, powód również nie mógłby pracować jako technik maszyn. /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania -00:13:19 /.

Powód poszukiwał też pracy w zakładach pracy chronionej, także bezskutecznie. Instytucje zajmujące się aktywizacją zawodową nie pomogły powodowi w znalezieniu zatrudnienia. Potencjalni pracodawcy nie dysponowali ofertami pracy dla osób praktycznie niewidzących. Z tych samych przyczyn powód nie ma też możliwości znalezienia pracy za granicą. Z uwagi na problemy ze wzrokiem powód nie prowadzi samochodu. Powodowi łatwiej byłoby znaleźć pracę, gdyby miał inny rodzaj kalectwa.

W Ł. nie były organizowane kursy masażu dla osób niewidomych, powód musiałby dojeżdżać na nie do W. lub K. , co jest w jego sytuacji życiowej wykluczone. Skończyły się też kursy w Ł. na ul. (...), finansowane z PFRON. Powód nie jest psychicznie przygotowany do korzystania z kursu brajla.

Powód też nie może pracować na infolinii, ponieważ na monitorze ma wyświetlone dane treści, numery telefonów i przy takim stanie wzroku nie mógłby tego odczytać. Nawet w akcje charytatywne powód musi angażować żonę, bo nie jest w stanie sam niczego zrobić.

Powód nie rejestrował się w Urzędzie Pracy jako bezrobotny, ponieważ pobierał rentę socjalną. Był zarejestrowany jako osoba poszukująca pracy. Nie dostał żadnych ofert. Powód ma orzeczony najwyższy stopień niepełnosprawności./ zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania - 00:21:47, 00:27:12/.

Wkrótce po wypadku, gdy powód dowiedział się, że jego wzrok nie ulegnie poprawie, załamał się psychicznie. Nie chciał dalej tak żyć. Korzystał z pomocy psychologa, do którego jeździł do P., a następnie do B.. Kiedy psycholog zajmująca się powodem, zmieniła miejsce zamieszkania i wyprowadziła się do innego miasta, powód utracił z nią kontakt. Obecnie powód chciałby korzystać z pomocy psychologa, ale nie stać go na to. Na psychoterapię refundowaną z NFZ czeka się kilka miesięcy, a są sytuacje, w których powód wymagałby szybszego wsparcia i pomocy /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania - 00:28:13/.

Ówczesna narzeczona powoda zostawiła go po wypadku z uwagi na jego kalectwo, nie doszło wtedy do planowanego ślubu. Powód musiał odwołać rezerwację sali weselnej. Był to dla niego szok i dodatkowa sytuacja stresująca. Powód przeżył kolejne załamanie. Po rozstaniu z powodem, jego była narzeczona podjęła decyzję o wyjeździe do Anglii. W latach 2005-2006 powód odsunął się od swoich znajomych, został tylko z mamą. Rówieśnicy powoda wyjechali do W. i osiągnęli sukcesy zawodowe. Zajmują dobrze płatne stanowiska, robią kariery zawodowe. Powód ze względu na skutki wypadku utracił takie szanse, mimo, że był dobrze zapowiadającym się zawodowo młodym człowiekiem /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania - 00:21:47/.

W 2009 r. powód ożenił się, a w 2012r. urodził mu się syn. Z powodu problemów ze wzrokiem powód nie był /nie jest/ w stanie należycie zająć się dzieckiem. Obecnie dziecko uczęszcza do przedszkola. Opiekę nad dzieckiem , gdy żona powoda pracuje, sprawują babcie dziecka, szwagierka powoda. Żona powoda ma obawy przed pozostawieniem powoda sam na sam z dzieckiem w domu. Powód nie przewijał dziecka /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania – 00:42:53, 00:55:49/.

Powód mylił pokarmy dla dziecka. Aktualnie ze względu na stan wzroku powoda wykluczone są pewne zabawy z dzieckiem np. budowanie czegoś z klocków lego. Powód nie widzi klocków na podłodze, nie może ich pozbierać. Żona powoda odbiera dziecko z przedszkola, jadąc z pracy. Robi to dla bezpieczeństwa dziecka.

Mieszkanie, w którym powód zamieszkuje z żoną, babcia powoda przekazała mu w formie darowizny. Mieszkanie ma powierzchnię 48 m². Żona powoda pracuje w P. w szkole podstawowej, jest nauczycielem klas 1-3. Zarabia około 2 tysięcy złotych miesięcznie. Powód z ZUS-u dostaje 600 złotych renty socjalnej, od ubezpieczyciela dostaje raz na kwartał 2700 złotych. Powód nie ma innych dochodów.

Powód nie ma ostrości obrazu. Musi siedzieć bardzo blisko ekranu, żeby coś zobaczyć. Powód denerwuje się, gdy czegoś nie dowidzi. W takich sytuacjach prosi o pomoc żonę. Żona powoda mówi, że ma dwoje dzieci w domu. Żona powoda udziela mu wszelkiej pomocy w czynnościach dnia codziennego. Żona szykuje powodowi w co mam się ubrać. Czasami powód zakłada odzież na lewą stronę. Powód jeździ na zakupy w towarzystwie żony. Jak raz sam poszedł na zakupy, to o mały włos nie potracił go samochód. Powód ma zamazany obraz i nie jest w stanie określić odległości. Nie widzi też ceny produktu. Nie rozpoznaje pieniędzy, mogę dostać reszty 10 złotych, zamiast 50 złotych. Bezpiecznie czuje się z żoną na spacerze, bowiem sam nie jest w stanie dopilnować małego dziecka. Powód w urzędzie, na poczcie sam nie załatwi spraw. Sam nie wypełni żadnych deklaracji, formularzy, dokumentów. Żona pomaga mu np. w odczytywaniu informacji na produktach, kosmetykach, czasami nie rozpoznaje szamponu od odżywkę.

Powód po domu porusza się sam. Stara się coś sprzątnąć, umyć naczynia, ale nie robi tego dokładnie. Sam nie włączy pralki, bo zamiast prania może włączyć gotowanie. Czasami zapomni, że ma włączony czajnik. Zdarza się, że nalewa wodę obok szklanki, lub poparzy rękę. Żona prasuje rzeczy powoda, pierze jego rzeczy, wychodzi z nim na spacer. Bez żony powód nie dałbym sobie rady w życiu. /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 272v, czas nagrania – 00:55:49-01:14:25/.

Często dręczą go senne koszmary – śnią mu się strzały, wybuchy, boi się wyjść na balkon. Zazywał kiedyś tabletki uspakajające, ale pod ich wpływem stawał się ospały, dlatego zrezygnował z nich. /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania - 00:33:02/.

Powód poszukiwał pomocy u lekarzy w Stanach Zjednoczonych i u dr R., która jest mikrochirurgiem i okulistą o europejskiej sławie. Powód jeździ na wizyty do niej do K.. Jest to odległość ok. 200 km. Wozi go mama samochodem. Wizyty odbywają się od 2 do 4 razy w roku. Przeszczep gałki ocznej u powoda nie jest możliwy. Dr R. określa leczenie, sprawdza stan gałki ocznej. Cena wizyty kształtuje się na poziomie od 150 do 250 zł w zależności od rodzaju badań. /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania - 00:35:58/.

W związku z problemami ze wzrokiem powód zażywa witaminy. Ich koszt wynosił ok. 50 zł na kurację 25 - 30 dniową. Dodatkowo zakrapia oczy tzw. „sztucznymi łzami”. /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania - 00:35:58/.

Powód leczy się też u okulisty w P. – cena wizyty kształtuje się na poziomie od 50 do 100 zł, wizyty mają miejsce kilka razy w roku. Koszt zakupu okularów zamyka się w kwocie ok. 1.000 zł. Okulary wykonane są z plastiku, szkła są fotochromowe. Nie wystarczają na cały rok. Refundowane są tylko szkła. Okulary są noszone codziennie, mają teleskopy, odkształcają się, zużywają się. Powód musi też mieć okulary zapasowe, na wypadek uszkodzenia pary okularów, którą nosi. Bez okularów nie jest w stanie funkcjonować. /zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 01.09.2015 r. – k. 274, czas nagrania – 00:42:53, 00:52:20/.

Przeciętne wynagrodzenie brutto za październik 2010 r., łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, dla zatrudnionych w elementarnej grupie zawodów 7222 - ślusarze i pokrewni wynosiło 3.006,50 zł, w tym specjaliści 722206 - ślusarz narzędziowy wynosiło 3.260,67 zł. Dane te opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury

wynagrodzeń i według zawodów za 2010 r., realizowanego w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób . / pismo GUS z dnia 30.10.2013 r./.

Według Głównego Urzędu Statystycznego średnie wynagrodzenie miesięczne w 2010r. wyniosło 2313,38 zł netto , (3224,98 zł brutto), w 2011r. 2435,44zł netto (brutto 3399,52 zł brutto), w 2012r. i 2013r. 2520,35zł netto (3521,67zł brutto) (dowód: okoliczność bezsporna, dane powszechnie dostępne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, należy podnieść, że:

1. Nie było przedmiotem sporu, co zresztą zostało ustalone w sprawie IIC 920/04 SO w Łodzi, że powód był aktywnym, młodym, zdrowym i sprawnym człowiekiem, który zdobywał wykształcenie, i miał określone plany zawodowe na przyszłość. Wypadek pokrzyżował wszystkie plany powoda w życiu osobistym i zawodowym. Powód ukończył szkołę zawodową, a następnie średnią w zawodzie ślusarz oraz technik budowy maszyn górniczych ze specjalnością skrawania. Do wypadku doszło w niedługim czasie po zdaniu przez powoda egzaminu dojrzałości. Zawód ślusarza oraz technika budowy maszyn górniczych, który powód zdobył przed wypadkiem, nie miał być ostatnim etapem edukacji powoda. Powód w 2003 r. został przyjęty na studia wyższe do Akademii (...) w K. Filia w P. - kierunek pedagogika, studia dzienne 5 - letnie . Wypadek uniemożliwił edukację na tym kierunku. Pomoc przyjaciół i wsparcie z ich strony spowodowało, że powód zaczął uczęszczać do szkoły informatycznej, którą ukończył w roku 2005. Liczył jeszcze wtedy, że z uwagi na postęp medycyny możliwe jest przeprowadzenie innowacyjnego zabiegu chirurgicznego poprawiającego stan jego wzroku. Z czasem okazało się to niemożliwe. Jak wynika z powyższego, nie można zarzucić powodowi bezczynności w szukaniu swoich szans zawodowych, poprawy statusu zawodowego. Tym niemniej nie można przeoczyć, że jedyną okolicznością, która nie można negować i nie sprowadza się ona do pewnych hipotez, to to że powód zdobył zawód ślusarza i technika budowy maszyn. Są to zawody dające szansę na dość duże zarobki, w szczególności jeśli chodzi o pracę za granicą. Powód miałby możliwość specjalizacji, a nawet założenia własnej działalności gospodarczej (warsztat naprawy maszyn, obróbka, skrawanie). W zestawieniu z tą okolicznością, ukończenie studiów w zawodzie pedagoga i podjęcie w szkole pracy przy zarobkach proponowanych młodym nauczycielom, jest pewnym założeniem, które pozwany przyjął niekoniecznie zasadnie, pomijając pewien racjonalizm działania powoda i warunki rynku pracy. Stąd też Sąd poszukiwał w GUS informacji na temat przeciętnych zarobków w zawodzie ślusarza w latach objętych żądaniem pozwu. Informacje, które Sąd uzyskał są niepełne, wręcz lakoniczne, co uniemożliwiało dokonanie wyliczeń. Stąd też, w ocenie Sądu, zasadnym było oparcie się na przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu, które i tak, nie odzwierciedla rzeczywistych zarobków, które powód mógłby osiągnąć np. z uwagi na staż pracy, nadgodziny, premie, specjalizację itp.

2.W toku postępowania złożone opinie przez biegłych sądowych nie zostały zakwestionowane skutecznie przez pozwanego, a wynika z nich jednoznacznie - jeśli chodzi o ocenę psychiatryczną i okulistyczną- że powód wymaga jednak pomocy osób trzecich. Pomoc ta jest konieczna w ograniczonym zakresie. W ocenie psychiatrycznej, w okresach nawracających dekompensacji depresyjno – lękowych (nadzór i wsparcia ze strony innych osób) , zaś w ocenie okulistycznej przy korzystaniu z samochodu, załatwianiu spraw w urzędach, przy zakupach, przy niektórych pracach domowych jak gruntowne porządki, np. mycie okien.

Ocena sformułowana przez biegłych co samodzielności powoda po maju 2004r. jest odmienna od tych wyrażonych w sprawie IIC 920/04 SO w Łodzi, ale ostatecznie nie można odmówić jej logiki. Zakładając, że osoba niewidoma może sama mieszkać i radzić sobie z obowiązkami domowymi, to są jednak sytuacje wymagające pomocy innych osób, a tym bardziej, że otoczenie stwarza bariery dla osoby niewidomej lub słabo widzącej, i są zasadnicze ograniczenia w przestrzeni publicznej. Do tego nakłada się stan psychiczny powoda, okresy depresji , co wymaga pomocy, a czasami i nadzoru innej osoby. Sąd przyjął wymiar pomocy na poziomie 2 godzin dziennie, co jest oceną umiarkowaną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne.

Materialnoprawną podstawę żądań powoda w zakresie odszkodowania i renty stanowiły uprzednio w sprawie IIC 920/04) Sądu Okręgowego w Łodzi przepisy art. 444 § 1 i 2 k.c.

Zgodnie z treścią art. 444§1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty.

Uszkodzenie ciała w rozumieniu cytowanego przepisu polega na naruszeniu integralności fizycznej człowieka, przy czym naruszenie to może dotyczyć nie tylko samej powłoki cielesnej, ale również tkanek narządów wewnętrznych. Rozstrój zdrowia natomiast wyraża się w zakłóceniu funkcjonowania poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia.

Zgodnie z przepisem art. 444 §2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Tym samym przyznana renta ma na celu, o ile jest to w ogóle możliwe, zaspokojenie bieżących potrzeb w zakresie, o jaki zostały one zwiększone na skutek czynu niedozwolonego.

Renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do stanu sprzed wyrządzenia szkody. Tu wyrównuje się koszty stałej opieki pielęgniarzkiej, odpowiedniego wyżywienia, koszty stałych konsultacji medycznych i lekarstw. W wyroku z dnia 11 marca 1976 roku (IV CR 50/76, opubl. OSNC 1/77 poz.11) Sąd Najwyższy uznał, że przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi wydatki z tym związane. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb, jako następstwa czynu niedozwolonego.

W niniejszej sprawie nie ulega najmniejszej wątpliwości, że istnieją podstawy do podwyższenia kwot renty na zwiększone potrzeby w oparciu o art. 907 § 2 k.c.

Zgodnie z treścią art. 907 § 2 k.c., jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. Zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. dotyczy sytuacji majątkowej, jak i osobistej stron stosunku prawnego. Zmiana ta winna wystąpić po powstaniu obowiązku płacenia renty. Zgodnie z poglądem prawnym wyrażonym w wyroku SN z dnia 16 grudnia 2004 r. (V CK 302/04, LEX nr 457967), w razie wystąpienia różnorodnych zjawisk w stosunkach ekonomicznych lub osobistych poszkodowanego, wpływających na ocenę wysokości szkody wyrównywanej rentą należy dokonać ich porównania i dostosować treść orzeczenia do jego wyniku. Ponadto, o ile renta nie ma charakteru alimentacyjnego, lecz stanowi odszkodowanie za kalectwo, to o zmianie jej wysokości nie może decydować zmiana stosunków w zakresie zwykłych potrzeb związanych z utrzymaniem i wychowaniem, lecz zmianę potrzeb związanych z doznany kalectwem (wyrok SN z dnia 23 listopada 1976 r., II CR 467/76, LEX nr 7879). Istotne jest także podkreślenie, że wyrok uwzględniający powództwo z art. 907 § 2 k.c. może zmienić wysokość renty z mocą wsteczną od stwierdzenia zdarzenia uzasadniającego zmianę zasądzonej renty (wyrok SN z dnia 10 lutego 1968 r., II PR 510/68, LEX nr 13960).

W przedmiotowej sprawie, zaistniały przesłanki do zmiany wysokości renty na zwiększone potrzeby, z uwagi na fakt, iż zmienił się zakres potrzeb powoda związany z jego stanem zdrowia, wiekiem, ograniczeniem samodzielności.

Na wymiar renty określony w pkt 2 wyroku, płatnej w wysokości po 695zł miesięcznie , począwszy od dnia 1 maja 2010r. i na przyszłość złożyły się wydatki:

- na zakup kropli do oczu i witamin około **50zł** miesięcznie,
- na wizyty u prof. W. R. w K. 400 zł rocznie, w tym sama wizyta 150zł, dojazd 100zł, badania 100-150zł (1wizyta w roku, co daje na miesiąc kwotę **33,33zł**),
- na wizyty u okulisty w P. 160zł rocznie (dwie wizyty po 80zł)- (160zł:12 miesięcy =**13,33zł** na miesiąc),

-na szkła korekcyjne i oprawki 1000zł- na rok jedna para (1000zł:12 miesięcy=**83,33zł**),

- na opiekę osób trzecich 9,50zł x2 godziny dziennie x 30 dni = **570zł** (nie licząc nawet podwójnej stawki w dni świąteczne).

Całość zatem wydatków w skali miesiąca przekracza zasadniczo żądanie powoda sformułowane w pozwie.

Szacując wysokość renty, Sąd skorzystał z dyspozycji art. **322 k.p.c.**, bowiem ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest praktycznie niemożliwe. Stąd też ocena dokonana przez Sąd została oparta na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Renta z tytułu utraconych zarobków została zasądzona zgodnie z żądaniem pozwu w pkt 1 wyroku w nawiązaniu do poprzedniego wyroku jako tytułu egzekucyjnego i wykonawczego, nie zaś w nawiązaniu do faktycznie wypłacanej przez pozwanego renty. Sąd ma obowiązek w orzeczeniu określić należną, całą kwotę świadczenia, a pozwany uwzględniając dokonane już wypłaty, może dokonać odpowiednich potrąceń. Renta z tytułu utraconych zarobków (art. 444§2 k.c.) nawiązuje do wysokości renty z tytułu utraconych widoków powodzenia na przyszłość, bowiem bez takiego doniesienia istniałyby dwa tytuły egzekucyjne. Sąd podwyższając rentę z tytułu utraconych zarobków, jako miernik przyjął przeciętne miesięczne wynagrodzenie określone przez Główny Urząd Statystyczny i tak: średnie wynagrodzenie miesięczne w 2010r. wyniosło 2313,38 zł netto , (3224,98 zł brutto), w 2011r. 2435,44zł netto (brutto 3399,52 zł brutto), w 2012r. i 2013r. 2520,35zł netto (3521,67zł brutto). Sąd określił wysokość renty za poszczególne lata w odniesieniu do podanych wartości netto.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, jeżeli nie spełnia tego świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne, a gdy termin nie jest oznaczony, jeżeli nie spełnia go niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 476 k.c.). Roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym stają się wymagalne dopiero po wezwaniu dłużnika do spełnienia świadczenia (tak SN w wyroku z dnia 9 marca 1973 r., I CR 55/73, niepubl.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. , bowiem powód wygrał spór w całości. Pozwany powinien zwrócić powodowi koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600zł (§ 6 pkt 6 i § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) oraz opłatę od pełnomocnictwa.

Sąd obciążył pozwanego kosztami sądowymi –opłatą od pozwu oraz wydatkami na biegłych .